

Editör: Mehmet ATASEVER

TÜRKİYE'DE AĞIZ - DIŞ SAĞLIĞI VE DENTAL GÖRÜNTÜLEME HİZMETLERİ

Mehmet ATASEVER

Uzm. Dt. Kemal Özgür DEMİRALP

① tablet iletişim

Türkiye'de Ağız - Diş Sağlığı ve Dental Görüntüleme Hizmetleri kitabı, Türkiye'deki ağız-diş sağlığı hizmetlerinin yönetimi, sunumu, finansmanı, harcamaları ve analizi ile ilgili yapılmış en kapsamlı çalışmadır.

Bu kitap her pozisyondaki sağlık yöneticileri, ağız-diş sağlığı hizmeti veren tüm işletmeler, ağız-diş sağlığı eğitimi veren bütün kurumlar ve tüm diş hekimleri için rehber niteliğindedir.

Yayınevi & Kitap isteme adresi

Tablet İletişim Bilişim Danışmanlık Ltd. Şti.

Hoşsohbet Sokak 5/14 Gayrettepe Beşiktaş İstanbul

Tel: 0212 2880901 Fax: 0212 2880902 kitap@tabletiletisim.com

“Türkiye’de Ağız-Diş Sağlığı ve Dental Görüntüleme Hizmetleri” kitabında, Türkiye ağız-diş sağlığı hizmetleri, yönetimi, hizmet sunumu, finansmanı ve harcamaları incelenerek analiz edilen kapsamlı bir çalışma yapılmıştır. Çalışma ile 2003 yılından itibaren izlenen politikalar neticesinde Türkiye’de ağız-diş sağlığı hizmetlerinin nasıl geliştiği, finansmanı ve yapılan harcamaların detaylı analizi yapılarak, sektörün mevcut durumu, stratejisi ve hedefleri incelenmiştir.

Ağız-diş sağlığı hizmetleri için yapılan harcamalarla ilgili rakamlar 2002 yılı ile Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)’nun en son verisini yayınladığı yıl olan 2013 yılları ve arasındaki döneme ilişkin verilmiştir.

Çalışma sekiz temel bölümden oluşmaktadır:

Birinci Bölümde: Ağız-diş sağlığı hizmetleri ile ilgili temel kavramlar verilmiş, Türkiye’de ağız-diş sağlığı hizmetlerinin tarihsel gelişimi, eğitimi, yönetim ve organizasyonu ile Türkiye ağız-diş sağlığı profili anlatılmıştır.

İkinci Bölümde: Türkiye ağız-diş sağlığı hizmet birimleri, planlaması ve ruhsatlandırılması ve ağız-diş sağlığı hizmet binalarının özellikleri anlatılmıştır.

Üçüncü Bölümde: Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumuna bağlı ADSM’lerin ve serbest muayenehanelerin yönetimi anlatılmıştır.

Dördüncü Bölümde: Türkiye’de ağız-diş sağlığı personeli, personelin sınıflandırılması, görev ve yetkileri, personel sayısı, personelin mali, özlük ve sosyal hakları ile çalışan hakları ve güvenliği anlatılmıştır.

Beşinci Bölümde: Türkiye’de ağız-diş sağlığı hizmetleri sunumu, başvuru işlemleri, Merkezi Hastane Randevu Sistemi (MHRS), poliklinik hizmetleri, protez laboratuvar hizmetleri, ameliyathane hizmetleri, nöbet hizmetleri, atıkların imhası, sevk işlemleri, cezaevleri ve sağlık turizmi kapsamında verilen ağız-diş sağlığı hizmetleri, hizmet göstergeleri, hizmet kalite standartları ile hasta hakları, güvenliği ve memnuniyeti anlatılmıştır.

Altıncı Bölümde: Dental görüntüleme hizmetlerinin sunumu, diş hekimliğinde kullanılan görüntüleme yöntemleri ve dental görüntüleme hizmet verileri anlatılmıştır.

Yedinci Bölümde: Türkiye’de ağız-diş sağlığı hizmetlerinin finansmanı, harcamaları, fiyatlandırılması ve geri ödeme sistemi anlatılmıştır.

Sekizinci Bölümde: Türkiye’de ağız ve diş sağlığı harcamalarının analizi, harcamaların uluslararası mukayeseleri, hizmetlerin ve kapasitesinin analizi hizmetlerden memnuniyet ve hedefleri anlatılmıştır.

“Türkiye’de Ağız-Diş Sağlığı ve Dental Görüntüleme Hizmetleri” kitabı ile Türkiye’deki ağız-diş sağlığı hizmetlerinin yönetimi, sunumu, finansmanı, harcamaları ve analizi ile ilgili önemli bir boşluğun doldurulacağını düşünüyoruz.

Bu vesile ile yaptığımız çalışmanın ve yapılacak ileri araştırmalara rehberlik etmesini temenni ediyoruz.

Eserimizin, yazım sürecinde yardımlarını esirgemeyen *Dr. Abdullah ŞEKER’e, Opr. Dr. Pınar KOÇATAKAN TANRIVERDİ’ye, Uzm. Ecz. İrem MÜHÜRÇÜ’ye, Hakan KARAGÖZ’e, Ahmet KORKUT’a, Uzm. Dt. Emine Şebnem KURŞUN’a, Engin UÇAR’a, Ahmet ÜNER’e;* bizleri yönlendiren ve pek çok yönden destek veren *Servet SAĞLAM’a, Onur AĞTAŞ’a;* redaksiyonunda ve basımında katkısı olan *Adem KOTAN’a* teşekkürlerimizi sunarız.

Yazarlar Hakkında	3
Ön Söz	7
Tablolar	12
Grafikler / Şekiller	14
İthaf	17
Kısaltmalar	18
Bölüm I: Genel Bilgiler	21
1. Temel Kavramlar	22
2. Türkiye'de Ağız-Diş Sağlığı Hizmetlerinin Tarihsel Gelişimi	25
3. Ağız-Diş Sağlığı Hizmetlerinde Eğitim	28
4. Ağız-Diş Sağlığı Hizmetlerinin Yönetim ve Organizasyonu	31
5. Türkiye Ağız-Diş Sağlığı Profili	32
Bölüm II: Ağız-Diş Sağlığı Hizmet Birimleri, Planlaması, Ruhsatlandırılması ve Hizmet Binaları	37
1. Hizmet Birimleri	38
1.1. Sağlık Bakanlığına Bağlı Hizmet Birimleri	39
1.2. Üniversitelere Bağlı Hizmet Birimleri	43
1.3. Millî Savunma Bakanlığına Bağlı Hizmet Birimleri	44
1.4. Özel Sektöre Ait Hizmet Birimleri	44
2. Ağız-Diş Sağlığı Hizmetlerinin Planlaması ve Ruhsatlandırılması	45
2.1. Sağlık Bakanlığına Bağlı Hizmet Birimlerinin Planlaması ve Ruhsatlandırılması	46
2.2. Üniversitelere Bağlı Hizmet Birimlerinin Planlaması ve Ruhsatlandırılması	47
2.3. Millî Savunma Bakanlığına Bağlı Hizmet Birimlerinin Planlaması ve Ruhsatlandırılması	48
2.4. Özel Sektöre Bağlı Hizmet Birimlerinin Planlaması ve Ruhsatlandırılması	48
3. Ağız-Diş Sağlığı Hizmet Binalarının Özellikleri	55
3.1. Hizmet Binası Asgari Standartları	56
3.2. Hizmet Binalarının İhtiyaç Programı	58
Bölüm III: Ağız-Diş Sağlığı Hizmet Birimlerinin Yönetimi	67
1. TKHK Bağlı ADSM Yönetimi	68
1.1. Yönetim ve Organizasyon Yapısı	68
1.2. Yöneticilerin Görevleri	69
1.3. İdari Hizmetler Yönetimi	76
1.4. Mali Hizmetler Yönetimi	82
1.5. Denetim Hizmetleri Yönetimi	95
1.6. Verimlilik Karne Değerlendirmesi	98
2. Serbest Muayenehane Yönetimi	104
2.1. Çevre Hukuku ve Atık Yönetimi	104
2.2. İş Akışlarının Hazırlanması	105
2.3. Muayenehane Yönetiminin Optimizasyonu	106
2.4. Muayenehane Örneği ve Muayenehane Stratejisi	106
2.5. Hasta Beklentileri ve Memnuniyeti	106
2.6. Personel Oryantasyonu	106
2.7. İletişim	106
2.8. Yönetim İlkeleri ve Sorumlulukları	107
2.9. İşletme Ekonomisine Göre Düzenlenmiş Muayenehane Yönetimi	107
2.10. Kaynakların Yönetimi	107

Bölüm IV: Ağız-Diş Sağlığı Personeli	109
1. Personelin Sınıflandırılması, Görev ve Yetkileri	110
1.1. Diş Hekimi	110
1.2. Diş Protez Teknikeri	112
1.3. Ağız-Diş Sağlığı Teknikeri	112
1.4. Tıbbi Görüntüleme Teknisyeni/Teknikeri	113
1.5. Hemşire	114
1.6. Hizmet Alım Personeli	115
2. Personel Sayısı	115
3. Personelin Mali Hakları	117
3.1. Maaş ve Sabit Ek Ödeme	118
3.2. Performansa Dayalı Ek Ödeme	118
3.3. Nöbet Ücreti	135
4. Personel Özlük ve Sosyal Hakları	137
4.1. Emekli Maaşı	137
4.2. Yiyecek Yardımı	139
4.3. Giyecek Yardımı	140
4.4. Ölüm Yardımı	141
4.5. Cenaze Yardımı	141
4.6. Doğum Yardımı	141
4.7. Yıpranma Payı	141
5. Çalışan Hakları ve Güvenliği	142
Bölüm V: Ağız-Diş Sağlığı Hizmetleri Sunumu	147
1. Başvuru İşlemleri	148
2. Merkezi Hastane Randevu Sistemi (MHRS)	149
2.1. MHRS Yapılanması	149
2.2. HBYS-MHRS Entegrasyonu	150
2.3. MHRS İşleyişi	150
2.4. MHRS Organizasyonu	151
3. Poliklinik Hizmetleri	151
3.1. Poliklinik Hizmet Sunumu	152
3.2. Poliklinik Sekreterliği Birimlerinin Kurulması	153
3.3. Poliklinik Sekreterliği Personelin Nitelikleri ve Görevleri	153
3.4. Polikliniklerin Düzenlenmesi	154
3.5. Polikliniklerin Çalışma Usul ve Esasları	155
3.6. Hekim Çalışma Tabloları, Hekim Seçme Logosu ve Tam Gün Logosu Kullanılması	156
3.7. Poliklinik Düzenlemesi ile İlgili Diğer Hususlar	156
3.8. Poliklinik Denetimi	158
4. Protez Laboratuvar Hizmetleri	158
5. Yatan Hasta Hizmetleri	160
6. Ameliyathane Hizmetleri	163
7. Sterilizasyon Hizmetleri	165
8. Nöbet Hizmetleri	166
9. Atıkların İmhası	167
10. Sevk İşlemleri	168
11. Cezaevleri Bünyesindeki Ağız-Diş Sağlığı Hizmetleri	173
12. Sağlık Turizmi Kapsamında Ağız-Diş Sağlığı Hizmetleri	173
13. Hizmet Göstergeleri	174
14. Hizmet Kalite Standartları	178
15. Hasta Hakları, Güvenliği ve Memnuniyeti	184

Bölüm VI: Dental Görüntüleme Hizmetlerinin Sunumu	187
1. Diş Hekimliğinde Kullanılan Görüntüleme Yöntemleri	188
1.1. Konvansiyonel Yöntemler	188
1.2. Dijital Görüntüleme	190
1.3. Konik Işınlı Bilgisayarlı Tomografi	190
1.4. Ultrasonografi	192
1.5. Manyetik Rezonans Görüntüleme	193
2. Radyoloji Birimlerinin Yapısı ve İşleyişi	193
2.1. Personel	193
2.2. Donanım	193
2.3. Fiziki Alan	193
3. Radyoloji Birimlerinin Düzenlenmesi	194
4. İyonize Radyasyon Kaynağı Bulunan Odaların Düzenlenmesi	196
4.1. Türkiye Atom Enerjisi (TAEK) Tarafından Belirlenmiş Ölçütler	197
4.2. İyonize Radyasyon Kullanılan Oda Kapılarının Özellikleri	198
4.3. Havalandırma	199
5. Görüntü Saklama ve İletişim Sistemleri (PACS)	199
6. Radyoloji Hizmetlerinde Süreç Kontrolü	199
6.1. Hastanın Hazırlanması	199
6.2. Tetkik Raporunun Yazılması	200
6.3. Cihazların Kalibrasyon ve Bakımları	200
6.4. Dozimetre Kontrol Kayıtları	200
7. Kalite ve Performans Kriterleri	200
7.1. Kalite Kontrol Prosedürleri	200
7.2. Performans Kriterleri	201
8. Görüntüleme Hizmet Süreci	201
8.1. Hasta Kabulü	201
8.2. Radyolojik Tetkikin veya Girişimsel İşlemin Yapılması	201
8.3. Tetkiklerin Değerlendirilmesi ve Raporlama	201
9. Radyoloji Hizmetlerinde Hasta ve Çalışan Güvenliği	202
9.1. Hastaların Radyasyon Güvenliği	202
9.2. Çalışanların Radyasyon Güvenliği	204
10. Görüntüleme Hizmet Verileri	206

Bölüm VII: Ağız-Dış Sağlığı Hizmetlerinin Finansmanı ve Harcamaları	207
1. Ağız-Dış Sağlığı Hizmetlerinin Finansmanı	208
1.1. Kamu Finansmanı	209
1.2. Özel Sektör Finansmanı	210
2. Ağız-Dış Sağlığı Hizmetlerinin Fiyatlandırılması	211
2.1. Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliği (SUT)' a Göre Fiyatlandırma	211
2.2. Kamu Sağlık Hizmetleri Satış Tarifesine Göre Fiyatlandırma	214
2.3. Sağlık Turizmi ve Turist Sağlığı Kapsamında Sunulan Ağız-Dış Sağlığı Hizmetlerinin Fiyatlandırılması	215
2.4. TDB Muayene ve Tedavi Ücret Tarifesi'ne Göre Fiyatlandırma	218
2.5. Ağız-Dış Sağlığı Hizmetleri Fiyat Tarifesi	221
3. Geri Ödeme Sistemi	229
4. Ağız-Dış Sağlığı Harcamaları	230
4.1. Hizmet Sunucularına Göre Ağız-Dış Sağlığı Harcamaları	231
4.2. Finansman Kaynağına Göre Ağız-Dış Sağlığı Harcamaları	235
4.3. Kişi Başı Ağız-Dış Sağlığı Harcamaları	240
4.4. Dış Ünite Başı Ağız-Dış Sağlığı Harcamaları	244
4.5. Muayenehane Başı Ağız-Dış Sağlığı Harcamaları	245
Bölüm VIII: Ağız-Dış Sağlığı Hizmetlerinin Analizi	247
1. Harcamaların Analizi	248
1.1. Ağız-Dış Sağlığı Harcamalarının GSYH İçindeki Payı	248
1.2. Ağız-Dış Sağlığı Harcamalarının Sağlık Harcamaları İçindeki Payı	249
1.3. Ağız-Dış Sağlığı Harcamalarının Faiz Dışı Kamu Harcamaları İçindeki Payı	251
1.4. Ağız-Dış Sağlığı Harcamalarının Vergi Gelirleri İçindeki Payı	252
2. Ağız-Dış Sağlığı Harcamalarının Uluslararası Mukayesesi	254
2.1. Ağız-Dış Sağlığı Harcamalarının GSYH İçindeki Oranının AB Ülkeleri İle Mukayesesi	254
2.2. Kişi Başı Ağız-Dış Sağlığı Harcamalarının AB Ülkeleri ile Mukayesesi	255
2.3. Cepten Yapılan Ağız-Dış Sağlığı Harcamalarının OECD Ülkeleri ile Mukayesesi	256
3. Hizmetlerin ve Kapasitenin Analizi	257
3.1. Kişi Başı Dış Hekimine Müracaat Sayısı Analizi	257
3.2. Dış Ünite Başına Nüfus Analizi	257
3.3. Dış Hekimliği Öğrenci Sayısı ve Nüfus Artışı Analizi	258
4. Ağız-Dış Sağlığı Hizmetlerinden Memnuniyet	261
5. Türkiye'de Ağız-Dış Sağlığı Hizmetlerinin Hedefleri	262
5.1. Türkiye Koruyucu Ağız-Dış Sağlığı Politikası Geliştirilmelidir	262
5.2. Toplumda Ağız-Dış Sağlığı Bilinci Geliştirilmelidir	263
5.3. Koruyucu Ağız-Dış Sağlığı Hizmetlerine Öncelik Verilmelidir	263
5.4. Duyarlı Bir Eğitim Modeli Şekillendirilmelidir	263
5.5. Uzman Dişhekimisi Sayısı Artırılmalı ve Ağız-Dış Sağlığı Çalışanlarının Rollerini Genişletilmelidir	264
5.6. Temel ve Yeni Araştırma ve Teknolojilere Destek Olunmalıdır	264
5.7. Türkiye'de DMFT-12 İndeksi (12 yaşında ortalama çürük, kayıp ve dolgulu diş sayısı) 2023 Yılına Kadar 1'in Altına Düşürülmelidir	264
5.8. Aile Dış Hekimliği Sistemi Uygulamaya Alınmalıdır	265
Kaynaklar	269

Tablo 1.	Dış hekimliğinde Uzmanlık Dalları ve Eğitim Süreleri	29
Tablo 2.	Türkiye'de Eğitim Veren Dış Hekimliği Fakültelerdeki Öğrenci ve Öğretim Üyesi Sayılarındaki Gelişme	30
Tablo 3.	Türkiye ve AB Ülkelerinde Ağız-Diş Sağlığı Durumu	34
Tablo 4.	Türkiye'de Referans Yaş Gruplarına Göre DMFT İndeksleri, (2004)	34
Tablo 5.	Türkiye'de Referans Yaş Gruplarına Göre DMFT İndeksleri, (2009-2010)	35
Tablo 6.	Türkiye Dış fırçalama Sıklığı	35
Tablo 7.	Ağız-Diş Sağlığı Hizmet Birimleri, (2014)	39
Tablo 8.	Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumuna Bağlı Ağız-Diş Sağlığı Hizmet Birimlerinin Gelişimi	41
Tablo 9.	Yıllara Göre Açılan Resmî ve Özel Dış Hekimliği Fakülteleri	43
Tablo 10.	İhale Usulleri	85
Tablo 11.	Doğrudan Temin Şekilleri	85
Tablo 12.	ADSH ve ADSM'lerin Sağlık Hizmetleri Yönetimi Göstergeleri	100
Tablo 13.	Sektörlere Göre Dış Hekimi Sayısı, Türkiye, (2014)	112
Tablo 14.	Ağız-Diş Sağlığı Hastane ve Merkezlerinde Hizmet Alım Yöntemiyle Çalışan Sayısı, (TKHK 2015)	116
Tablo 15.	Yıllara Göre Dış Hekimi Sayısı	116
Tablo 16.	Ağız-Diş Sağlığı Hizmetlerinde Çalışan Personel Sayısı, (TKHK), (2014)	117
Tablo 17.	Ağız-Diş Hizmetlerinde Çalışan Personeli Ek Ödeme Ortalamaları, (TKHK), (TL)	134
Tablo 18.	TKHK, Ağız-Diş Hizmetlerinde Çalışan Personelin Örnek Maaş, Sabit Ek Ödeme ve Ortalama Performans Ödemeleri Tablosu, (TL), (2015)	135
Tablo 19.	Ocak 2015 İtibarıyla Kamu Kurumlarında Ağız-Diş Hizmetlerinde 657 Sayılı Kanuna Tabi Çalışan Personele Ödenebilecek Nöbet Ücret Tablosu, (TL)	136
Tablo 20.	209 Sayılı Kanuna göre Ek Ödeme Alan Dışhekimlerinin Emekli Maaşları	139
Tablo 21.	2015 Yılı ADSM Personeline Ödenen Giyim Yardımı	140
Tablo 22.	Yıllara Göre Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri (TKHK, 2014)	175
Tablo 23.	Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri Verileri, (2014)	176
Tablo 24.	Dental Görüntüleme Verileri, (TKHK)	206
Tablo 25.	Ağız-Diş Sağlığı Hizmetleri Fiyat Tarifesi, 2015 (Teşhis ve Tedavi Planlaması)	221
Tablo 26.	Ağız-Diş Sağlığı Hizmetleri Fiyat Tarifesi, 2015 (Tedavi ve Endodonti)	222
Tablo 27.	Ağız-Diş Sağlığı Hizmetleri Fiyat Tarifesi, 2015 (Pedodonti)	223
Tablo 28.	Ağız-Diş Sağlığı Hizmetleri Fiyat Tarifesi, 2015 (Potez)	224
Tablo 29.	Ağız-Diş Sağlığı Hizmetleri Fiyat Tarifesi, 2015 (Ağız Diş ve Çene Cerrahisi)	225
Tablo 30.	Ağız-Diş Sağlığı Hizmetleri Fiyat Tarifesi, 2015 (Periodontoloji)	226

Tablo 31. Ağız-Diş Sağlığı Hizmetleri Fiyat Tarifesi, 2015 (Ortodonti)	227
Tablo 32. Ağız-Diş Sağlığı Hizmetleri Fiyat Tarifesi, 2015 (Taniya Dayalı Ortodontik Tedavi İşlemleri)	228
Tablo 33. Ağız - Diş Sağlığı Hizmetleri Fiyat Tarifesi, 2015 (Estetik Tedavi Olarak Değerlendirilen Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri)	228
Tablo 34. Türkiye'de Özel Sektörde Bir Kısım İşlemler İçin Uygulanan Sağlık Turizmi Ağız ve Diş Sağlığı Fiyatları	229
Tablo 35. Ağız- Diş Sağlığı Harcamalarının Gelişimi, (2002-2013), (Milyon TL/USD)	230
Tablo 36. Hizmet Sunucularına Göre Ağız - Diş Sağlığı Harcamaları, (Milyon TL)	231
Tablo 37. Sağlık Bakanlığına Bağlı Sağlık Tesislerinde Oluşan Ağız-Diş Sağlığı Harcamaları, (Milyon TL/USD)	232
Tablo 38. Üniversite Sağlık Tesislerinde Oluşan Ağız-Diş Sağlığı Harcamaları, (Milyon TL/USD)	233
Tablo 39. Özel Sağlık Tesislerinde Oluşan Ağız - Diş Sağlığı Harcamaları, (Milyon TL/USD)	234
Tablo 40. Finansman Kaynağına Göre Ağız-Diş Sağlığı Harcamaları, (Milyon TL)	235
Tablo 41. Kamu Ağız - Diş Sağlığı Harcamaları, (Milyon TL/USD)	236
Tablo 42. Sosyal Güvenlik Kurumlarının Ağız-Diş Sağlığı Harcamaları, (Milyon TL/USD)	237
Tablo 43. Merkezi Yönetim Bütçesinden Yapılan Ağız - Diş Sağlığı Harcamaları, (Milyon TL/USD)	238
Tablo 44. Özel Sektör Ağız - Diş Sağlığı Harcamaları, (Milyon TL/USD)	239
Tablo 45. Kamu ve Özel Kişi Başı Ağız - Diş Sağlığı Harcamaları, (TL)	240
Tablo 46. Kişi Başı Ağız - Diş Sağlığı Harcamaları, (TL/USD)	241
Tablo 47. Kişi Başı Kamu Ağız - Diş Sağlığı Harcamaları, (TL/USD)	242
Tablo 48. Kişi Başı Özel Ağız -Diş Sağlığı Harcamaları, (TL/USD)	243
Tablo 49. Sağlık Bakanlığına Bağlı Sağlık Tesislerinde Diş Üniteli Başı Ağız-Diş Sağlığı Harcamaları, (TL/USD)	244
Tablo 50. Sağlık Bakanlığına Bağlı Sağlık Tesislerinde Muayene Başı Ağız - Diş Sağlığı Harcamaları, (TL/USD)	245
Tablo 51. Ağız-Diş Sağlığı Harcamalarının GSYH İçindeki Payı, (Milyon TL)	248
Tablo 52. Ağız-Diş Sağlığı Harcamalarının Sağlık Harcamaları İçindeki Payı, (Milyon TL)	249
Tablo 53. Faiz Dışı Kamu Harcamaları ve Kamu Ağız- Diş Sağlığı Harcamaları Karşılaştırılması, (Milyon TL)	251
Tablo 54. Vergi Gelirleri ve Kamu Ağız-Diş Sağlığı Harcamaları Karşılaştırılması, (Milyon TL)	252
Tablo 55. Ağız-Diş Sağlığı Harcamalarının GSYH İçindeki Oranı, (%), (2012)	254
Tablo 56. Kişi Başı Ağız-Diş Sağlığı Harcamaları, (AB Ortalaması), (2012) , (SGP USD)	255
Tablo 57. Cepten Yapılan Diş Sağlığı Harcamaları, (%), 2011 (ya da en yakın yıl)	256

Grafik 1.	Türkiye'de Kişi Başına Düşen Yıllık Diş Macunu Tüketimi (Gram), (2002-2010)	36
Grafik 2.	Türkiye'de Kişi Başına Düşen Yıllık Diş Fırçası Tüketimi (Ad), (2002-2010)	36
Grafik 3.	Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu Ağız ve Diş Sağlığı Poliklinik Sayısı, (kişi)	177
Grafik 4.	Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu Dolgu ve Kanal Tedavisi Sayısı, (2002-2014)	177
Grafik 5.	Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu Ağız ve Diş Sağlığı Hizmetleri, (2014)	178
Grafik 6.	Ağız - Diş Sağlığı Harcamalarının Gelişimi ve Sağlık Harcamaları İçindeki Payı (2002-2013)	230
Grafik 7.	Hizmet Sunucularına Göre Ağız - Diş Sağlığı Harcamaları, (%)	231
Grafik 8.	Sağlık Bakanlığına Bağlı Sağlık Tesislerinde Oluşan Ağız - Diş Sağlığı Harcamaları, (Milyon TL/USD)	232
Grafik 9.	Üniversite Sağlık Tesislerinde Oluşan Ağız - Diş Sağlığı Harcamaları, (Milyon TL/USD)	233
Grafik 10.	Özel Sağlık Tesislerinde Oluşan Ağız - Diş Sağlığı Harcamaları, (Milyon TL/USD)	234
Grafik 11.	Kamu ve Özel Ağız - Diş Sağlığı Harcamalarının Dağılımı, (2002-2013), (%)	236
Grafik 12.	Kamu Ağız - Diş Sağlığı Harcamaları, (Milyon TL/USD)	237
Grafik 13.	Sosyal Güvenlik Kurumlarının Ağız - Diş Sağlığı Harcamaları, (Milyon TL/USD)	238
Grafik 14.	Merkezi Yönetim Bütçesinden Yapılan Ağız-Diş Sağlığı Harcamaları, (Milyon TL/USD)	239
Grafik 15.	Özel Sektör Ağız - Diş Sağlığı Harcamaları, (Milyon TL/USD)	240
Grafik 16.	Kişi Başı Kamu ve Özel Ağız - Diş Sağlığı Harcamaları, (TL, 2013 yılı Fiyatlarıyla)	241
Grafik 17.	Kişi Başı Ağız - Diş Sağlığı Harcamaları, (TL)	242
Grafik 18.	Kişi Başı Kamu Ağız - Diş Sağlığı Harcamaları, (TL)	243
Grafik 19.	Kişi Başı Özel Ağız- Diş Sağlığı Harcamaları, (TL)	244
Grafik 20.	Sağlık Bakanlığına Bağlı Sağlık Tesislerinde Diş Üniti Başı Ağız- Diş Sağlığı Harcamaları (,000 TL)	245
Grafik 21.	Sağlık Bakanlığına Bağlı Sağlık Tesislerinde Muayene Başı Ağız - Diş Sağlığı Harcamaları, (TL)	246
Grafik 22.	Ağız - Diş Sağlığı Harcamalarının GSYH İçindeki Payı, (Milyon TL)	248
Grafik 23.	Ağız-Diş Sağlığı Harcamalarının GSYH İçindeki Payı, (Milyon TL)	249
Grafik 24.	Ağız-Diş Sağlığı Harcamalarının Sağlık Harcamaları İçindeki Payı, (Milyon TL)	250
Grafik 25.	Ağız-Diş Sağlığı Harcamalarının Sağlık Harcamaları İçindeki Payı, (Milyon TL)	250

Grafik 26. Faiz Dışı Kamu Harcamaları ve Kamu Ağız- Diş Sağlığı Harcamaları Karşılaştırması, (Milyon TL)	251
Grafik 27. Faiz Dışı Kamu Harcamaları ve Kamu Ağız - Diş Sağlığı Harcamaları Karşılaştırması, (Milyon TL)	252
Grafik 28. Vergi Gelirleri ve Kamu Ağız-Diş Sağlığı Harcamaları Karşılaştırması, (Milyon TL)	253
Grafik 29. Vergi Gelirleri ve Kamu Ağız-Diş Sağlığı Harcamaları Karşılaştırması, (Milyon TL)	253
Grafik 30. Ağız-Diş Sağlığı Harcamalarının GSYH İçindeki Oranı, (%), (2012)	254
Grafik 31. Kişi Başı Ağız-Diş Sağlığı Harcamaları, (AB Ortalaması), (2012), (SGP USD)	255
Grafik 32. Cepten Yapılan Diş Sağlığı Harcamaları, (%), 2011 (ya da en yakın yıl)	256
Grafik 33. Kişi Başı Diş Hekime Müracaat Sayısı, Türkiye	257
Grafik 34. Yıllara Göre Diş Üniteleri Başına Düşen Nüfus, Sağlık Bakanlığı	257
Grafik 35. Türkiye'de Diş Hekimliği Fakültesi Öğrenci ve Nüfus Artışları	258
Grafik 36. 100.000 Kişiye Düşen Diş Hekimi Sayısı, Türkiye	258
Grafik 37. Gelir Grubuna Göre Ülkelerin Diş Hekimi Sayısının Karşılaştırılması (10 000 nüfus başına), (2013)	259
Grafik 38. WHO Bölgesine Göre Ülkelerin Diş Hekimi Sayısının Karşılaştırılması (10 000 nüfus başına), (2013)	259
Grafik 39. Yüz Bin Nüfusa Düşen Diş Hekimi Sayısının Uluslararası Karşılaştırılması	260
Grafik 40. Türkiye ve OECD Diş Hekimi Karşılaştırması	260
Grafik 41. Ağız-Diş Hizmetlerinden Memnuniyet, (%)	261
Şekil 1. TKHK Bağlı ADSM Yönetim ve Organizasyon Şeması	69
Şekil 2. Satınalma Süreci İş Akış Şeması	87
Şekil 3. İhale ve Sözleşme Süreci	88
Şekil 4. Türk Sağlık Sisteminde Ağız - Diş Sağlığı Hizmetleri İçin Harcanan Fonların Akış Şeması, (2015)	209
Şekil 5. Diş İmplant Uygulamaları Faturalandırılması Hakkında Algoritma	219
Şekil 6. Sağlık Turizmi ve Turist Sağlığı Kapsamında Başvuran Hastaların Faturalandırma Algoritması	220

Editor: Mehmet ATASEVER

TÜRKİYE'DE AĞIZ - DİŞ SAĞLIĞI VE DENTAL GÖRÜNTÜLEME HİZMETLERİ

Mehmet ATASEVER

Uzm. Dt. Kemal Özgür DEMİRALP

① tablet iletişim

KİTAP SATIŞ FİYATLARI

ADET	İSKONTO %	FİYATI (TL)
1	-	100
2-9	%5	95
10-19	%10	90
20-29	%15	85
30-49	%20	80
50-99	%25	75
100-	%30	70

NOT: Fiyatlara KDV Dahildir.

Kitap İsteme Adresi

Tablet İletişim Blş. Dan. Ltd. Şti.

Gayrettepe Mah. Hoşsohbet Sk. No: 5/14 Beşiktaş İstanbul

Tel: 0212 288 09 01 kitap@tabletiletisim.com